

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	10/9-21
		Датум:
		9. 2. 2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Редовни професор др Драгана Машовић
2. Ванредни професор др Иван Цветановић
3. Доцент др Новица Петровић

2. Одлука Већа департмана за англистику број 10/5-56 од 17. јуна 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Ана Милан Керковић
2. Година уписа на мастер академске студије
2013/2014.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије англистике

III НАСЛОВ –МАСТЕР РАДА:

Опстанак културе у постапокалиптичном делу Пут Кормака Макартија

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад "Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут* Кормака Макартија" писан је на српском језику, на 61 стр; подељен је на четири целине, академски структуриран и опремљен. На почетку је дат кратак сажетак, на српском и енглеском језику а затим следи текст рада са петим делом, библиографским прегледом коришћене литературе и интернетских сајтова.

Романом *Пут* из 2006. амерички писац Кормак Макарти уврстио се међу ауторе који се баве дистопијским видовима света пострадалог у апокалиптичкој катаклизми (изазваној вероватном нуклеарном експлозијом – злом које је човечанство, на крају свих својих несрећа и разарања, нанело само себи) и могућностима његовог евентуалног опстанка. Посебно се опстанак односи на људску врсту и њене културне/цивилизацијске институције и претпостављене домете. Сумарно, од свих њих, како се наводи у делу, преостале су само хорде некадашњих људи које су регресирале до чопора канибала а од артефакта цивилизације само рушевине, сивило и сабласне приказе као и опиљци токсичних материјала који продужавају процес уништења. На тој позадини, пратећи путовање оца и сина у правцу јужних мора кроз прах и пепео уништеног света, Макарти питање опстанка своди на једно једино, кључно питање могућности људске расе, у контексту (само)уништења, да преживи у свом (духовном) семену заједно са, претпостављеним, семеном, заметком доброте. Борећи се да то семе, оличено у сину, сачува док не нађе неке беневоолентније сроднике, отац чини ванредне напоре да обезбеди оно што му је претпостављена функција од давнина: да обезбеди склониште, храну, очинску заштиту и савет, али и да опрезно бира путеве којима ће наћи излаз из безнађа. У свему томе успева док не стигне до границе копна и мора што је традиционална граница старих и нових светова. Ту и умире остављајући у сину наслеђе идеју доброте са којом се он придружује групи слично оријентисаних људских сродника. У том новом породичном груписању види се, ипак, некакво светло наде у иначе мрачном, тескобном, страхотно претећем свету романа *Пут*.

Рад "Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут* Кормака Макартија" отуд преиспитује очување идеје добра на путу испуњеном лешевима, лешинарима и, у целини, сабласима остатака некадашње цивилизације. У у свом том сивилу, елементи материјалне културе (чак и потрошачке) постају више од тривијалности некадашњег друштва; јављају се као агенси у борби за опстанак. Примера ради, колица из маркета као некада утилитарна, стандардизована и не много смислена направа, сада постају неопходни помагач на путовању кроз глад и хладноћу; напуњена су основним стварима неопходним за опстанак: покривачима, конзервама хране...док на њих намонтирано бициклическо светло служи као ретровизор. Тако склопљени, некадашњи периферни маркери потрошачке културе сада су активни помагачи у постапокалиптичном свету.

У раду се истичу бројни артефакти и њихова улога у страховитој борби коју воде отац и син, борби која је израз њихове силне воље за животом и опстанком али и љубави једног према другом.

Пут води оца и сина преко планина, рискантним и опасним стазама, и кроз шуме, спаљене до оголелих стабала, по мразу и киши, кроз аветињске пустоши градова по чијим остацима они копају да би нашли остатке хране и тако одржали искрицу наде. У свим тим околностима голе борбе за живот, води се паралелна борба за очување искре културе, оличене у синовљеној способности да брани свој нагон за саосећањем и емпатијом (уз оца који је много бескомпромиснији у борби и који даје предност њиховом интересу да опстану без обзира на све друге физичке и моралне импликације). Такав отац, као спона између предапокалиптичног света који је, следећи само свој интерес, индуковао сопствено уништење, и постапокалиптичног у коме је вољу за моћ заменила воља за опстанком, мора и да нестане са лица света а да преживели буде онај који у себи носи светлост хуманости.

Роман *Пут* један је од Макартијевих романа који су му донели светску и, вероватно, славу за сва времена. Добитник је Пулицерове награде за 2006. Цењен и читан, изазвао је силне контроверзе и буру у јавности. Неумитност слика, искључивост и темељност у идеји



ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/9-21

Датум:

9.1.2016.

(само)уништења, чињенице да се катаклизме везују за конкретне нуклеарне пробе (Тринити тест), као и само приповедање које апсолутно искључује било шта што се догодило пре и у току деструкције (сем једним делом реченице), изазвали су различите реакције, критичка мишљења и оцене. Мастер рад “Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут Кормака Макартија*” стога представља покушај да се критички преиспита став према могућности тоталне анихилације као и способност човека да преживи и сачува бар неке видове своје културе, духовне и моралне. Уједно, роман је доживео и филмску обраду 2009. Мастер рад обухвата и анализу неких видова филма.

Циљ истраживања у раду “Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут Кормака Макартија*” претпоставља књижевно и филмско читање артефакта у укупности романа/филма. На тај начин се осветљава значајно и савремено дело Кормака Макартија, писца – достојног наследника Хермана Мелвила и Вилијама Фокнера.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад “Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут Кормака Макартија*”, након исцрпног и информативног увода, у свом другом делу даје теоријске основе за потоње истраживање. Пре свега, дају се опште одреднице постапокалиптичног жанра са навођењем референтних дела значајних теоретичара а онда следи и детаљно анализирање видова културе који се посебно преиспитују у контексту катаклизме и уништења (традиционално културно језгро – дом и породица, урбана култура, културне институције, али и митови који прате процес (само)уништења и идеализације и пасторализације некадашњег света, укључујући и посебно трагичан мит о технологији као стожеру напретка).

У трећем и централном делу рада који се усредсређује на одлике постапокалиптичне визије у роману *Пут* аналитички се разматрају они видови културе које преиспитује Макарти. Пре свега, обрађени су елементи који упућују на регресију људскости у краху цивилизације. Претпоставке цивилизованог друштва које је само себе уништило из основа уступају место дивљаштву, људождерству и насилним и убилачким чопорима некадашњих људи. Следећи наслућену бинарну опозицију у Макартијевом делу (при чему отац симболизује међу-стање две могућности, пред и пост-апокалиптичне), рад обрађује преостале елементе људскости и борбу да се они сачувају у контексту уништења и борбе за опстанак, односно, “нуклеарне зиме”. Ту су преостали и ретки артефакти материјалне културе као подсећања на накадашњи свет и, истовремено, савезници у борби за очување храбрости, правде и хуманости. Али је најважнији духовни супстрат културе оличен у сину/дечаку. Отац у њему види светост, семе светости и извор светлости, спомен и јемство још увек постојећег бога.

Поред артефакта, ту је и свет природе, посебно таргетован код Макартија а размотрен у раду као важан сегмент разумевања постапокалиптичних борби за опстанак. Свет природе је дефинитивно измењен човековом интервенцијом, у свим видовима, од антропоморфолошких приказа до сивила мора које је изгубило своје препознатљиве одреднице (плаветнило). Али се, на телу, рецимо, риба, назире векови искуства живота, линије и бразде као много речитији и мудрији помагачи у борби за опстанак поређењу са, рецимо, безвредним, малама некадашњег света на којима су компаније, експлоататори и коначни уништитељи природе, исписивали своје погубне, похлепне и фаталне интересе. Како се наводи у раду, и артефакти и елементи природе, са својим позивитним и негативним странама, изгубили су равнотежу у катаклизми. Отуд се и роман, очекивано, и завршава тајном новонастајућег света. Када дечак/син нађе нову породицу, он заправо отвара питање, како се наводи у раду, природе и карактера тог света, можда обоженог, можда сачуване хуманости али... уистину неизвесног.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Мастер рад “Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут Кормака Макартија*”

аналитички разматра приказ предапокалиптичног и постапокалиптичног света у роману и филму. И један и други свет су, како се наводи, симболично супротстављени скуповима елемената културе и природе чије се матрице мењају под утицајем опште катаклизме. На тој позадини, како истраживање показује, један традиционални однос, оца и сина, носилаца не само биолошког него и културног, моралног заметка новог живота, нове културе, новог света, може представљати наду у опстанак и очување хуманости. У том смислу, мастер рад претреса ту могућност и, самим тим, представља промишљену и критичку анализу дистопијске визије постапокалиптичног света како је дата у Макартијевом делу.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Мастер рад "Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут Кормака Макартија*" кандидаткиње Ане Керковић представља критичко разматрање жанра постапокалиптичке прозе, његових одлика како се појављују у уметности, пре свега, књижевности и филму. Отуд и истраживани корпус садржи и роман и филм рађен по роману *Пут Кормака Макартија*. Истраживање је углавном структурално, кроз читање бинарне опозиције природе и културе, постапокалиптичног и предапокалиптичног света, као и регресије и борбе за опстанак људске врсте. Све у свему, како се и предвиђало у образложењу теме, дате су теоријске основе као и систематизоване жанровске одлике, наведена и коришћена референтна литература што представља настојање да се савременим читањем књижевности и филма расветли дело једног од најзначајнијих савремених америчких писаца и то везано за жанр који је на прелому два миленијума привукао значајну ауторску и критичку пажњу. У томе је главни допринос овог рада.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Мастер рад "Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут Кормака Макартија*" представља допринос истраживању жанра у коме су се окушали многи значајни писци. У складу са образложењем, он преиспитује главне видове и одлике жанра онако како се јављају у делу Кормака Макартија. У том смислу, својим упоређењем и контрастирањем елемената у претпостављеној предапокалиптичној и фиктивној постапокалиптичној култури, он преиспитује начин на који је Макарти пројектовао могућност опстанка онога што сматра најбитнијим видом културе: њеном духовношћу и хуманошћу. Речју, оригиналност рада је у апострофирању способности емпатије, хуманости и доброте након што је разорен свет у коме се, између осталог, таква култура и развијала истовремено са бројним деструктивним и регресивним потенцијалима.

Речју, мастер рад "Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут Кормака Макартија*", урађен у складу са академском процедуром и на основу наведене теоријске литературе, представља покушај читања сложеног и слојевитог књижевног (и филмског) дела. Он истиче, коначно, као и само Макартијево дело, да људима преостаје, упркос суморној визуализацији и амбијентацији, могућност наде у опстанак пресудних елемената садашње културе за евентуално стварање бољих, нових светова.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже да се мастер рад "Опстанак културе у постапокалиптичном делу *Пут Кормака Макартија*" прихвати а кандидату Ани Керковић одобри јавна одбрана.



ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/9-21

Датум:

9.2.2016.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Драгана Машовић

Редовни професор др Драгана Машовић

Иван Цветановић

Ванредни професор др Иван Цветановић

N. Petrovic

Доцент др Новица Петровић